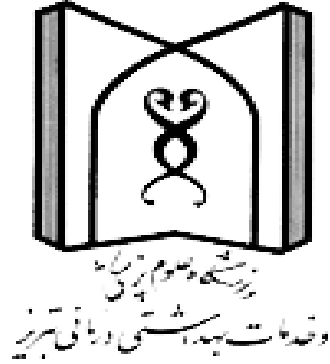

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

مدیریت امور مالی- اداره درآمد

بازآموزی فرآیندهای درآمد

پاییز ۱۳۹۹

شناسنامه سند: بسته آموزشی « بازآموزی فرآیندهای درآمد »	
نام سند	« بازآموزی فرآیندهای درآمد »
نگارش	مهر ماه ۱۳۹۹
تاریخ صدور	مهر ماه ۱۳۹۹
نام کامل فایل	بسته آموزشی « بازآموزی فرآیندهای درآمد »
شرح سند	این دوره شامل نیروهایی با پست سازمانی کارشناس امور مالی- کارشناس بودجه و حسابدار می باشد.
نویسنده / مترجم	مرکز کشوری مدیریت سلامت NPMC

مقدمه

دانشگاه های علوم پزشکی در کشور وظیفه مهم و خطیر آموزش ، بهداشت و درمان با گستردگی ، تنوع و پراکندگی واحدهای تحت پوشش (در شش حوزه پشتیبانی، بهداشت، درمان، آموزش، دانشجویی فرهنگی و پژوهشی) در اقصی نقاط استان که بطور عمده کمتر توسعه یافته و محروم هستند را عهده دار می باشد . همه این موارد بیانگر تنوع و پیچیدگی مدیریت در دانشگاه هاست که در نهایت می باید با برنامه ریزی صحیح و بموقع و تخصیص بهینه منابع موجب تولید سلامت و ارتقاء شاخص های بهداشتی و درمانی برای دستیابی به اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی در غالب برنامه های پنج ساله و چشم انداز بیست ساله گردد.

بدیهی است لازمه تصمیم گیری درست و به موقع در اختیار داشتن اطلاعات و آمار دقیق و کافی است و برنامه ریزی و تقسیم بهینه منابع نیز بدون اطلاعات صحیح امکان پذیر نخواهد بود.

در این راستا سیستم های حسابداری و مالی نقش اساسی و مهمی در تولید گزارشات و اطلاعات مورد نیاز مدیران ایفا می نماید و اگر بر پایه اصول علمی بنا شده باشد همچون مشعلی روشن فرا روی مدیران در مسیر انجام وظایف قرار خواهد گرفت.

رجاء واثق دارد در حال حاضر سیستم های مالی دانشگاه ها توان و ظرفیت پاسخگویی به نیاز مدیران و بهره برداران را ندارد و قادر نبوده با بکارگیری ابزار و تکنولوژی روز همراه با اصول علمی حسابداری متناسب با پیشرفت های آن اطلاعات و گزارشات قابل قبولی را ارائه نماید.

در سال های اخیر یکی از دغدغه های فکری مسئولین ارشد وزارت متبوع اصلاح ساختار نظام مالی دانشگاه ها بوده که با درک خردمندانه مبادرت به تغییر رویکرد حسابداری نقدی به حسابداری تعهدی و قیمت تمام شده نموده اند و تاکنون گام های اساسی نیز در همین زمینه برداشته اند.

دانشگاه علوم پزشکی تبریز با اعتقاد راسخ و احساس ضرورت شدید، اقدام به اصلاح سیستم های حسابداری نموده و بسترهای لازم به منظور اجرایی کردن برنامه های نظام نوین مالی را بعمل آورده و از ابتدای سال ۸۷ علیرغم وجود پاره ای تنگناها همت خود را بر آن داشت و برنامه حسابداری تعهدی و نظام نوین مالی را به فعل در آورده با این امید که راهگشای معضلات فراوان دانشگاه گردد.

درآمد

همانطور که از مفهوم عامیانه درآمد برمی آید، درآمد به مبالغی اطلاق می گردد که از ارائه خدمات و فروش کالا عاید موسسه می شود. به عبارتی درآمد به مفهوم عایدی است در صورتی که این درآمد به صورت نقد عاید شود موجب افزایش در حساب وجوه نقد موسسه خواهد شد و در صورتی که تعهد گردد که بعدا به موسسه پرداخت شود موجب افزایش حساب های دریافتنی و یا اسناد دریافتنی موسسه می گردد. در اینجا آنچه حائز اهمیت است که درآمد هر دوره باید مربوط به ارائه خدمات و یا فروش کالا در همان دوره باشد.

در حسابداری دولتی درآمد عبارت است از تمام وجوه و منابع مالی وصول شده یا قابل وصول در دوره مالی جاری که موجب افزایش خالص دارایی ها یا حساب مازاد مستقل در مدت زمان معین می شود. بدین ترتیب درآمد مؤسسات دولتی باید دارای خصوصیات زیر باشد:

الف- این درآمدها باید خالص دارایی های هر حساب مستقل را افزایش دهند.

ب- درآمدهای مذکور باید در دسترس بوده و قابل اندازه گیری باشد.

ج- درآمدهای فوق باید قابل تبدیل به وجه نقد باشند.

د- درآمدهای یاد شده باید مازاد حساب های مستقل قابل مصرف را افزایش دهند.

درآمد هر موسسه به دو گروه درآمد عملیاتی و درآمد غیر عملیاتی تفکیک می شود. بر اساس استاندارد حسابداری شماره ۳ ایران، درآمد عملیاتی از فعالیت های اصلی و مستمر موسسه ناشی می شود و به ارزش منصفانه (ارزشی که خریداری مطلع و آگاه و فروشنده ای مطلع و آگاه در یک معامله حقیقی و در شرایط عادی به توافق می رسند) ما به ازاء دریافتی یا دریافتی اندازه گیری می شود.

شناسایی و اندازه گیری درآمد ها طی دوره مالی مستلزم تحقق شرایط ذیل می باشد :

- درآمدهای اختصاصی دانشگاه های علوم پزشکی منحصر به درآمد حاصل از خدمات می باشد .
- برابر استانداردهای حسابداری در ایران "هرگاه ماحصل معامله ای متضمن ارائه خدمات باشد را بتوان بگونه ای اتکاء پذیر برآورد نمود ، درآمد عملیاتی مربوطه باید با توجه به میزان تکمیل آن معامله شناسایی شود.

فرآیند شناسایی و تحقق درآمد تابعه عوامل زیر است :

- جریان منافع اقتصادی مرتبط با معامله به درون واحد اقتصادی محتمل باشد.
- مبلغ درآمد عملیاتی را بتوان بگونه ای اتکا پذیر اندازه گیری نمود.
- میزان تکمیل معامله بگونه ای اتکا پذیر قابل اندازه گیری باشد.
- مخارجی که در ارتباط با رایه خدمات متحمل گردیده یا خواهد شد، بگونه ای اتکا پذیر قابل اندازه گیری باشد.

شرایط و معیارهای شناسایی درآمد:

- تعریف پذیری (Element of financial statements): جزء مورد نظر، باید در تعریف یکی از اجزای مالی قرار گیرد.
 - قابلیت اندازه گیری (Measurability): اندازه گیری صفات کیفی یا وجوه دریافتی باید با معیارهای قابل اعتماد صورت گیرد.
 - مربوط بودن Relevance: با رایه اطلاعات مربوط، باید قابلیت تاثیرگذاری در تصمیم گیری استفاده کنندگان را فراهم نمود.
 - قابلیت اعتماد Reliability: اطلاعات مربوط به رویدادها، باید واقع گرایانه، قابل اثبات و بی طرفانه باشد.
- در نگاره زیر دیدگاه آیین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه های علوم پزشکی ایران و قانون محاسبات درخصوص درآمد موسسه آورده شده است.

شرح	دیدگاه
اصل ۵۳ - کلیه در یافتهای دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکز می شود و همه پرداخت ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می گیرد.	قانون اساسی
تبصره ۳ - ماده ۱۹ - درآمد اختصاصی شامل کلیه درآمدهایی است که طبق مقررات در اجرای وظایف موسسه و یا در ازای ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، دارویی و غذایی، فرهنگی، تبلیغاتی، کنگره ها، همایشهای علمی، رفاهی، ورزشی، مشاوره ای، فنی و وجوه حاصل از خسارات وارده به اموال منقول و غیر منقول، جرائم غیبت، فروش مواد زائد و بدون استفاده، فروش و یا اجاره خودرو و ماشین آلات و تجهیزات، املاک و ابنیه و امکانات موسسه و همچنین وجوه حاصل از عدم اجرای قراردادهای و قولنامه ها و تعهدات اشخاص حقیقی و یا حقوقی و یا ضبط سپرده ها و ضمانت نامه ها و یا کلیه موارد مطروحه پیش بینی شده در این آیین نامه وصول گردد و یا مجوز وصول آن توسط هیات امنای صادر شده باشد	آیین نامه معاملاتی دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور

ماده ۲۰ - موسسه مجاز است بمنظور افزایش درآمدها و تامین مالی بهینه نسبت به واگذاری، مشارکت یا فروش ظرفیت بلا استفاده از فضا و امکانات و اموال منقول و غیر منقول و املاک و ابنیه خود و یا فعالیت های اقتصادی پس از بازاریابی مناسب (ملی و بین المللی) و بررسی صرفه و صلاح موسسه، از طریق بخش غیر دولتی یا دیگر موسسات دولتی پس از کسب مجوز از هیئت امناء اقدام نماید. به نحوی که وظایف حاکمیتی آن مخدوش نگردد.

شرح	دیدگاه
<p>ماده ۱۱ - دریافت های دولت عبارت است از کلیه وجوهی که تحت عنوان درآمد عمومی و درآمدهای اختصاصی و درآمد شرکت های دولتی و سایر منابع تامین اعتبار و سپرده ها و هدایا به استثناء هدایایی که برای مصارف خاصی اهدا می گردد و مانند اینها و سایر وجوهی که به موجب قانون باید در حساب های خزانه داری کل متمرکز شود.</p>	<p>قانون محاسبات عمومی کشور</p>
<p>ماده ۱۴ - درآمد اختصاصی عبارت است از درآمدهایی که به موجب قانون برای مصرف یا مصارف خاص در بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد اختصاصی منظور می گردد.</p>	
<p>ماده ۳۷ - پیش بینی درآمد و یا سایر منابع تامین اعتبار در بودجه کل کشور مجوزی برای وصول از اشخاص تلقی نمی گردد و در هر مورد احتیاج به مجوز قانونی دارد مسئولیت حصول صحیح و بموقع درآمدها بعهدہ روسای دستگاه های اجرایی مربوط می باشد.</p>	
<p>ماده ۳۸ - وصول درآمدهایی که در بودجه کل کشور منظور نشده است طبق قوانین و مقررات مربوط مجاز است.</p>	
<p>ماده ۳۹ - وجوهی که از محل درآمدها و سایر منابع تامین اعتبار منظور در بودجه کل کشور وصول می شود و همچنین درآمدهای شرکت های دولتی به استثنای بانک ها و موسسات اعتباری و شرکت های بیمه باید به حساب های خزانه که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می گردد تحویل شود.</p>	
<p>ماده ۴۹ - وجوهی که بدون مجوز و یا زائد بر میزان مقرر وصول می شود اعم از اینکه منشا این دریافت اضافی اشتباه پرداخت کننده یا مامور وصول و یا عدم انطباق مبلغ وصولی با مورد باشد و یا اینکه تحقق</p>	

<p>اضافه دریافتی بر اثر رسیدگی دستگاه ذریبط و یا مقامات قضایی حاصل شود باید از محل درآمد عمومی به نحوی که در ادای حق ذینفع تاخیری صورت نگیرد رد شود.</p>	
<p>ماده ۶۴ - اعتبارات مصوب از محل درآمدهای اختصاصی تا آخر سال مالی در حدود وصولی درآمدهای مربوط قابل تعهد و پرداخت می باشد و مانده وجوه اعتبارات از محل درآمد اختصاصی مصرف نشده در هر سال باید تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود تا به حساب درآمدهای عمومی کشور منظور گردد و تعهداتی که تا آخر سال مالی با رعایت مقررات در حدود اعتبارات مصوب و درآمدهای وصولی مربوط ایجاد شده و پرداخت نشده باشد در سال های بعد از محل اعتبار موضوع بند ک ماده ۶۳ این قانون قابل پرداخت خواهد بود.</p>	
<p>تبصره ۱ ماده ۶۴ - هر مبلغ از درآمدهای اختصاصی موضوع این ماده که زائد بر میزان پیش بینی شده در بودجه های مصوب مربوط وصول شود، قابل مصرف نبوده و باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.</p>	

ضرورت‌های اصلاح حساب درآمدها

بررسی های انجام شده در دانشگاه های علوم پزشکی و واحدها تابعه و نیز بیمارستانهای مستقل نشان می دهد که در اغلب موارد اطلاعات مربوط حساب درآمدها بطور اصولی تهیه و نگهداری نشده است. لازم است همزمان با اصلاح حساب درآمدها، نسبت به استقرار سیستم نرم افزاری عملیاتی مرتبط با فعالیتهای (سیستم جامع بیمارستانی HIS، آموزشی و ..) اقدام شود. برخی از دلایل ضرورت‌های اصلاح و تغییر رویه و شناسایی درآمدها در دانشگاه های علوم پزشکی واحدهای تابعه بشرح ذیل می باشد:

- بکارگیری روش تعهدی موجب می شود درآمدهای دانشگاه علوم پزشکی و واحدهای تابعه، بطور مناسب طبقه بندی و گزارش گردد.

- بکارگیری روش تعهدی ساختار کنترل‌های داخلی در بخش درآمدها را به میزان قابل ملاحظه ای تقویت می نماید .
- بکارگیری روش تعهدی، لاجرم فرآیند کسب درآمد را مدون و قانونمند می نماید .
- باتوجه به پراکندگی جغرافیای مراکز دانشگاه علوم پزشکی ، بکارگیری روش تعهدی کمک شایانی به یکنواخت نمودن رویه های شناسایی درآمد در واحدهای مختلف می نماید .

مبانی حسابداری

مبانی حسابداری، انتخاب زمان شناسایی و ثبت درآمدها و هزینه ها در دفاتر حسابداری است. انتخاب هر یک از روشهای شناسایی و ثبت درآمدها و هزینه ها، نوعی مبنای حسابداری محسوب می شود که حسب مورد در حسابداری موسسات بازرگانی و موسسات غیرانتفاعی مورد استفاده قرار می گیرد.

مبنای حسابداری تعهدی

در مبنای تعهدی کامل، درآمدها زمانی شناسایی و در دفاتر حسابداری منعکس می گردند که تحصیل می شوند یا تحقق می یابند. در این مبنا، زمان تحصیل یا تحقق درآمد، هنگامی است که درآمد به صورت قطعی مشخص می شود یا بر اثر ادامه خدمات حاصل می گردد. لذا زمان وصول وجه در این روش مورد توجه قرار نمی گیرد بلکه زمان تحصیل یا تحقق درآمد در شناسایی و ثبت درآمد اهمیت دارد. همچنین در این مبنا، زمان شناسایی و ثبت هزینه ها، زمان ایجاد و یا تحقق هزینه هاست

و زمانی که کالایی تحویل می گردد یا خدمتی انجام می شود، معادل بهای تمام شده کالای تحویلی و یا خدمت انجام یافته، بدهی قابل پرداخت ایجاد می شود.

مزایای مبنای تعهدی:

- دستیابی سریع به اطلاعات جامع، کامل و دقیق از وضع موجود سازمان .
- امکان تشخیص لزوم خرج کرد، براساس اطلاعات صحیح از منابع و نیازها .
- مشخص شدن میزان درآمدهای وصول نشده هر دوره مالی و امکان برنامه ریزی برای وصول آنها .
- دسترسی به اطلاعات دقیقتر و کاملتر از درآمدها و هزینه‌های هر دوره (اعم از نقدی و غیر نقدی) .
- امکان ایجاد ارتباط بین هزینه‌ها و عملکرد آنها و در نتیجه ایجاد زمینه برای ورود به بحث بودجه عملیاتی
- امکان تعیین نقطه سر به سر درآمد و هزینه در هر دوره، با مقایسه درآمدها و هزینه‌های هر دوره و نتایج حاصل از تهاتر آنها .

اهداف حسابداری تعهدی

- شناسایی درآمدها در زمان انجام خدمات یا فروش کالا
- شناسایی هزینه‌ها در زمان دریافت کالا یا خدمات و ایجاد تعهد
- شناسایی دقیق بدهکاران و بستانکاران سازمان

- تهیه صورتهای مالی یا حساب عملکرد بر مبنای تعهدی
- تهیه صورت سود و زیان یا تغییر در خالص دارایی ها)
- تهیه لیست دارائیها و بدهیهای سازمان
- شناسایی و اندازه گیری آثار مالی عملیات ، معاملات و رویدادها در سازمان
- امکان گزارشگری ، شفافیت مالی و پاسخگویی به سازمانهای نظارتی

مزایای اصلاح حساب درآمد

- با توجه به سیاستهای کلی وزارت بهداشت در جهت استقرار سیستم حسابداری تعهدی بجای حسابداری نقدی در دانشگاه های علوم پزشکی و واحدهای تابعه ،اصلاح رویه ها و فرآیند شناسایی درآمدها امری اجتناب ناپذیر می باشد.
- بدلیل بکارگیری نرم افزار در شناسایی درآمد بر مبنای تعهدی سرعت دسترسی به اطلاعات بطور قابل ملاحظه ای افزایش می یابد .
- اصلاح حساب درآمدها و بکارگیری روش تعهدی حصول اطمینان از شناسایی تمامی درآمدهای کسب شده را امکان پذیر می نماید .
- فراهم شدن امکان مطابقت اقلام مصرف شده جهت هر یک از واحدها برای خدمات ارائه شده (خروجی انبار دارو، مصرفی و...) با درآمد هر واحد و صورتحسابهای ارسالی

- بکارگیری روش حسابداری تعهدی منجر به ارائه اطلاعات واقعی تر مربوط به عملکرد شده و به مدیریت در اتخاذ تصمیمات مناسب مدیریتی یاری می رساند.
 - بکارگیری روش تعهدی در شناسایی درآمدها موجب ارائه صورتهای مالی مناسبتر و واقعی تر شده و امکان مقایسه نتایج عملکرد دوره های مختلف را فراهم می آورد .
 - شناسایی درآمد به روش تعهدی، فرآیند حسابرسی دانشگاه های علوم پزشکی و واحد های تابعه را تسهیل می نماید.
 - رویکرد شناسایی درآمد به روش تعهدی موجب بازنگری در روشهای اجرایی و فرایند کسب درآمد و بخصوص در بخش مالی (بانک، صندوق، ترخیص، ارسال صورتحساب به طرفهای قرارداد و...) شده و ضمن تقویت کنترلهای داخلی در بخش های مختلف ، موجب افزایش بهره وری می شود .
 - فراهم نمودن شرایط لازم برای تهیه سود و زیان بر حسب هریک از واحدها و مراکز درآمدی و ارزیابی عملکرد واحدها (در سطح واحدهای تابعه/بخش و واحدهای ارایه کننده خدمات و در نهایت واحدهای استراتژیک)
- اثرات اصلاح رویه شناسایی درآمدها بر محاسبه نتایج عملکرد (سود و زیان و تفریغ بودجه)
- ثبت و شناسایی درآمدها در زمان تحقق و بر حسب اجزاء و مراکز درآمدی نقش موثری در محاسبه سود و زیان خواهدداشت .
 - محاسبه مقداری لوازم و تجهیزات مصرفی را تسهیل می نماید .
 - شرایط لازم برای انتساب مصرف موجودیها به مراکز مربوطه را فراهم می آورد.

- صدور اسناد حسابداری درآمدها برحسب منابع و نوع فعالیت ، تهیه سود و زیان برای هر فعالیت را تسهیل می نماید.
- صدور اسناد حسابداری درآمدها در طی سال مالی محاسبه سود و زیان را در کلیه مقاطع طی سال مالی امکان پذیر می نماید.
- اصلاح رویه شناسایی درآمدها ضمن اثرگذاری بر فرآیند تفریح بودجه ، اطلاعات مفیدی در نتیجه تفریح در اختیار قرار می دهد .
- اصلاح رویه شناسایی درآمد در فراهم نمودن شرایط لازم برای دسترسی به سود و زیان امکان اتخاذ اقدامات اصلاحی را فراهم می نماید .
- با اصلاح رویه شناسایی درآمدها ، شرایط لازم برای دسترسی به اطلاعات بموقع و اثربخش را فراهم شده و در نتیجه موجب بهبود عملکرد واحدها می شود .

اندازه گیری و شناسایی درآمدها

وظایف و فعالیت های مرتبط با ارائه خدمات در دانشکده های دانشگاه علوم پزشکی، حدود و گروههای اصلی و منابع درآمدی دانشکده ها بشرح زیر می باشد:

- شناسایی و ثبت درآمد در بخش درمان (بیمارستانها، درمانگاهها...)
- شناسایی و ثبت درآمد در بخش بهداشت (شبکه ها و مراکز بهداشتی..)
- شناسایی و ثبت درآمد در بخش آموزش (دانشکده ها مراکز آموزشی ...)

- شناسایی و ثبت درآمد در بخش پژوهش (مراکز پژوهشی)
- شناسایی و ثبت درآمد در خود ستاد دانشگاه (معاونت ها....)

انواع درآمد در بخش درمان و بهداشت

ردیف	شرح منابع درآمدی	نحوه اندازه گیری و زمان شناسایی
۱	ارایه خدمات درمانی در بخش سرپایی	دریافت وجه از بیماران در موقع ارائه خدمت و ارائه صورت حساب و ارسال به بیمه
۲	ارایه خدمات درمانی در بخش بستری	تهیه صورت حساب
		دریافت وجه از بیماران
		ارسال صورت حساب به بیمه
۳	ارایه خدمات تغذیه ای (همراه با دریافت بن غذا)	مبلغ فروش بن غذا در هنگام تحویل بن فروخته شده
۴	فروش دارو و لوازم پزشکی (داروخانه...)	زمان فروش و وجوه دریافتی
۵	ارایه خدمات دانشجویی به سایر دانشگاهها (دانشگاه آزاد)	عقد قرارداد و ارائه خدمات
۶	برگزاری سیمینارها و همایشها (مبالغ دریافتی بابت برگزاری سیمینارها و همایشها چه بصورت حق شرکت در سمینار و شرکت در نمایشگاهای جنبی آن)	مفاد قرارداد و وجوه دریافتی

کلیه مراکز درمانی بیمارستانی بر حسب پروانه تاسیس و مجوزهای صادره از سوی وزارت بهداشت مجاز به ارائه خدمات و

احداث بخشهای خاصی می باشند و ارائه خدمت به سه شکل به بیمه شدگان صورت می گیرد:

❖ بستری

❖ بستری موقت (تحت نظر)

❖ خدمات سرپایی بیمارستان اعم از خدمات ارائه شده در درمانگاه تخصصی ، اورژانس و واحه‌های پاراکلینیک و

داروخانه

فرانشیز

قسمتی از هزینه سلامت تحت پوشش بیمه که بیمه شده باید در زمان دریافت خدمت پرداخت نماید.

ماده ۳- نحوه محاسبه فرانشیز و سهم سازمان:

الف- اسناد بستری مورد تعهد:

۱- سهم بیمه پایه: براساس مصوب هیات وزیران در بخش دولتی

۲- فرانشیز: براساس مصوب هیات وزیران در بخش دولتی

تبصره ۱: در مراکز خصوصی طرف قرارداد پرداخت ما به التفاوت تعرفه دولتی و خصوصی مصوب هیات وزیران بر

عهده بیمه پایه نمی باشد.

تبصره ۲: پرداخت هزینه موارد غیر بیمه ای بر عهده بیمه پایه نمی باشد.

تبصره ۳: فرانشیز خدمات بستری ارائه شده به بیماران خاص برابر ضوابط اعلام شده توسط شورای عالی بیمه خواهد

بود.

ب- اسناد بستری موقت (زیر ۶ ساعت) و خدمات سرپایی مورد تعهد

۱- سهم بیمه پایه: براساس مصوب هیات وزیران در بخش دولتی

۲- فرانشیز: براساس مصوب هیات وزیران در بخش دولتی

تبصره ۱: در مراکز خصوصی طرف قرارداد پرداخت ما به التفاوت تعرفه دولتی و خصوصی مصوب هیات وزیران بر عهده بیمه پایه نمی باشد.

تبصره ۲: پرداخت هزینه موارد غیر بیمه ای بر عهده بیمه پایه نمی باشد.

تبصره ۳: فرانشیز خدمات سرپایی و تحت نظر زیر ۶ ساعت ارائه شده به بیماران خاص برابر ضوابط اعلام شده توسط شورای عالی بیمه خواهد بود.

ارزش نسبی خدمت

ارزش نسبی خدمت نشاندهنده سختی ارائه هر خدمت است که معمولاً جز حرفه ای نامیده می شود این جز حرفه ای براساس شاخصهایی مانند زمان ارائه خدمت، ریسک ارائه خدمت برای پزشک و بیمار، دانش، تجربه و مهارت مورد نیاز، تلاش فیزیکی، تلاشهای ذهنی و فکری و در نهایت مخاطرات قانونی ارائه خدمت، تعیین می شود. در برخی از موارد که برای یک خدمت، سه ارزش نسبی ذکر شده است به ترتیب جزء کلی، جزء حرفه ای و جزء فنی را نشان می دهد.

در شرایط خاصی ضرورت دارد که ارزش نسبی برخی خدمات به دلایل مختلف، تعدیل شود. برای چنین مواردی می بایست از کد تعدیلی استفاده نمود. در این حالت می بایست ارزش نسبی را به صورت یک ارزش نسبی تعدیل شده، در پرونده بیماران با ذکر نوع تعدیل، درج نمود. این کدهای تعدیلی به شرح ذیل می باشد:

کد ۲۰ - عمل مستقل:

برخی از اعمال که در این مجموعه طبقه بندی شده اند، به عنوان جزئی از فرآیند کل بوده و ارزش جداگانه ای ندارند و تنها در صورت اجرای مستقل تحت عنوان عمل مستقل شناخته می شوند و جهت انجام آنها ارزش جداگانه ای تعلق می گیرد. در صورتی که عمل مستقل بودن بعنوان جزئی از عمل اصلی شناخته نشود، بطور جداگانه، قابل پرداخت است.

کد ۲۵ - جزء کلی:

ارزش نسبی برخی از خدمات به ویژه در مواردی که خدمت وابسته به فناوریهای تشخیصی است، از سه جزء تشکیل شده است که جزء اول نشاندهنده ارزش نسبی کل خدمت می باشد. هر جزء کلی از مجموع دو جزء حرفه ای و فنی تشکیل شده است و در صورتی که جزء فنی و حرفه ای جمع شوند جزء کلی حاصل می شود.

کد ۲۶ - جزء حرفه ای

جزء حرفه ای نشاندهنده تلاش و مهارت و ریسک ارائه خدمت برای تیم ارائه خدمت می باشد. برای برخی از خدماتی که در این مجموعه طبقه بندی شده اند، تنها یک ارزش نسبی قید شده است که این ارزش نسبی نشان دهنده جزء حرفه ای اقدام مربوطه است. در کلیه مواردی که در ستون واحد ارزش نسبی برای خدمات یک ارزش نسبی درج شده است، عدد مربوطه نشاندهنده جزء

حرفه ای خدمت مربوطه می باشد. برای برخی از دیگر خدمات که سه ارزش نسبی درج شده است، ارزش نسبی میانی، نشان دهنده جزء حرفه ای خدمت مربوطه است.

کد ۲۷- جزء فنی

جز فنی شامل هزینه های تعمیر و نگهداری تجهیزات پزشکی، فضای فیزیکی، تاسیسات، فراهم نمودن تسهیلات و شرایط لازم، نیروی انسانی پشتیبانی، هزینه استهلاک و سود سرمایه برای ارائه هر خدمت می باشد و سایر هزینه ها (دارو، لوازم مصرفی پزشکی و ...) به صورت جداگانه، محاسبه می شود.

در کلیه مواردی که در ستون واحد ارزش نسبی برای خدمات سه ارزش نسبی درج شده است، ارزش نسبی سوم، نشان دهنده جزء فنی آن خدمات است. جزء فنی بسته به نوع خدمت به یکی از روشهای زیر، محاسبه و قابل پرداخت می باشد:

❖ در کلیه مواردی که در ستون واحد ارزش نسبی تنها یک ارزش نسبی درج شده است و خدمت مربوطه در داخل اتاق عمل ارائه می شود، در بخش دولتی، معادل ۴۰ درصد و در بخش خصوصی، ۲۵ درصد علاوه بر ارزش نسبی نهایی به عنوان جزء فنی محاسبه و پرداخت می گردد.

❖ در کلیه مواردی که برای یک خدمت در ستون واحد ارزش نسبی هر سه جزء ارزش نسبی (جزء کلی، جزء حرفه ای و جزء فنی) تعیین شده است (اعم از اینکه خدمت مربوطه در اتاق عمل یا خارج از اتاق عمل ارائه شود)، ارزش نسبی سوم به عنوان جزء فنی آن خدمت محسوب می گردد. در این موارد، ۱۰۰ درصد ارزش نسبی سوم (جزء فنی) در هر دو بخش دولتی و خصوصی به عنوان جزء فنی محاسبه و پرداخت می گردد و جزء فنی دیگری، بطور جداگانه قابل محاسبه و دریافت نمی باشد.

❖ در کلیه مواردی که در ستون واحد ارزش نسبی تنها یک ارزش نسبی درج شده است و خدمت مربوطه در داخل اتاق عمل ارائه نمی شود. به این معنی است که این خدمات دارای جزء فنی قابل توجهی نیست و جزء فنی برای آنها قابل محاسبه و اخذ نمی باشد. در این موارد، ۱۰۰ درصد ارزش نسبی درج شده در ستون مذکور، به عنوان جزء حرفه ای خدمت در نظر گرفته می شود.

سند بستری بیمارستانی:

❖ اسناد مثبت: به کلیه اوراقی اطلاق می شود که می بایست طبق شورای عالی بیمه جهت پرداخت هزینه سهم بیمه پایه (قسمتی از تعرفه خدمات تشخیصی - درمانی که بیمه پایه در قبال ارائه اینگونه خدمات از سوی مراکز طرف قرارداد به آنها پرداخت می نماید) به صورت حساب بستری ضمیمه گردد.

الف- برگ صورتحساب یا معرفی نامه بیمارستانی

از طرف شورای عالی بیمه یک فرمت ثابت جهت کلیه بیمه های پایه، بیمارستان ها و بیمار اعلام و شامل خدمات و قیمت آنها می باشد که توسط مراکز درمانی ارائه می گردد.

تبصره: در بیمارستانهایی که سیستم HIS راه اندازی شده، اطلاعات برگه صورتحساب منطبق با فرمت فوق بوده و در صورت در خواست بیمه های پایه و با توافق دفتر IT وزارت بهداشت ارسال صورتحساب به صورت فایل الکترونیکی الزامی است.

ب- اسناد مثبت عبارتند از:

۱. دستور بستری با تشخیص اولیه ممهور به مهر و امضا پزشک بر روی برگه دفترچه بیمار

تبصره - صدور دستور بستری بر روی سرنسخه بیمارستان صرفا در بخش اورژانس بلامانع می باشد. بدیهی است در هنگام ترخیص ارائه دفترچه درمانی الزامی است.

۲. فتوکپی عکس دار صفحه اول دفترچه / کارت بیمه معتبر و یا معرفی نامه بیمه پایه

(برای بیمه شدگان روستایی زیر هفت سال و در سایر بیمه های پایه زیر دو سال، نیازی به عکسدار بودن دفترچه نمی باشد.)

۳. برگه صورتحساب ممهور به مهر و امضا پزشک معالج و مهر و امضا بیمارستان بر روی صورتحساب که به تأیید نهایی کارشناس بیمه رسیده باشد.

تبصره: تأیید اولیه کارشناس ناظر در پشت برگه دستور بستری و یا فتوکپی صفحه اول دفترچه / کارت بیمه درمانی درج می گردد. ضمناً در مراکزی که از سوی بیمه پایه کارشناس معرفی نشده است نیاز به تأیید ندارد.

۴. برگه شرح عمل ممهور به مهر و امضا پزشک جراح و کمک جراح (در صورت حضور) و درج کدهای مربوطه براساس کتاب ارزشهای نسبی به همراه درج زمان شروع و پایان عمل جراحی (فتوکپی یا نسخه دوم)

۵. برگه بیهوشی ممهور به مهر و امضا متخصص بیهوشی و درج ارزش تام، شامل پایه، زمان، ریکاوری و کدهای تعدیلی بیهوشی براساس کتاب ارزش نسبی براساس شرح حال و ذکر علت درخواست به همراه درج زمان شروع و پایان بیهوشی (فتوکپی یا نسخه دوم)

۶. تصویر برابر اصل یک نسخه فاکتور خرید تجهیزات پزشکی مانند پروتز، مش، استنت و ... توسط بیمارستان بصورت فاکتور یکجا و با صورتحساب ماهانه

تبصره: کلیه تجهیزات پزشکی بایستی از شرکتهای مورد تأیید اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه گردد.

۷. الصاق برچسب تجهیزات پزشکی استفاده شده در عمل جراحی به برگه شرح عمل

۸. لیست دارویی مصرف شده و قیمت گذاری شده ممهور به مهر و امضا مسئول فنی داروخانه (با تأیید رئیس بیمارستان)

۹. لیست آزمایشات (بالینی-پاتولوژی) که به تأیید مسئولین مربوطه (یا تأیید ریاست بیمارستان) رسیده باشد.

۱۰. لیست خدمات پرتو پزشکی، خدمات تشخیصی تخصصی و فوق تخصصی نظیر سی تی اسکن، MRI که به تأیید مسئولین فنی

مربوطه رسیده باشد و در صورت نیاز بنا بر درخواست کارشناس بیمه ارسال تصویر گزارش موارد فوق الزامی است.

۱۱. لیست دارو و لوازم مصرفی اتاق عمل مهمور به مهر و امضا مسئول اتاق عمل و مسئول فنی داروخانه

تبصره ۱: مفاد دستورالعمل فوق نافی انجام وظایف نظارتی سازمانهای بیمه گر نخواهد شد.

تبصره ۲: در مراکزی که مهر پزشکان و مسئولین فنی بخش های مختلف به صورت اسکن شده می باشد، پرداخت هزینه

اسناد پزشکی با مهر اسمن شده و امضای اصل بلامانع است.

تبصره ۳: مدارک مثبتته در پرونده های گلوبال شامل ردیف های ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰ می باشد

انواع درآمد در بخش آموزش:

ردیف	شرح منابع درآمدی	نحوه اندازه گیری و زمان شناسایی
۱	ارایه خدمات آموزشی (همراه با دریافت شهریه)	دریافت شهریه از دانشجویان در موقع ثبت نام و برگزاری کلاسها
۲	ارایه خدمات تغذیه ای (همراه با دریافت بن غذا)	مبلغ فروش بن غذا در هنگام تحویل بن فروخته شده
۳	فروش مجلات و جزوات	مبلغ فروش و در هنگام تحویل اقلام فروخته شده
۴	ارایه خدمات مرتبط با کتابخانه (دریافت حق عضویت کتابخانه و جرایم تاخیر تحویل کتاب)	وجوه دریافتی در زمان دریافت مبلغ
۵	ارایه خدمات دانشجویی (صدور کارت، نامه ...)	وجوه دریافتی در زمان دریافت مبلغ

مفاد قرارداد و وجوه دریافتی	برگزاری سیمینارها و همایشها (مبالغ دریافتی بابت برگزاری سیمینارها و همایشها چه بصورت حق شرکت در سمینار و شرکت در نمایشگاههای جنبی آن)	۶
مبلغ فروش و در هنگام تحویل اقلام فروخته شده	فروش لوازم اسقاطی(مبالغ دریافتی بابت فروش لوازم اسقاطی و ضایعات)	۷
مفاد قرارداد و وجوه دریافتی	اجاره محل و فضاهای آموزشی	۸
مفاد قرارداد و وجوه دریافتی	اجاره محل و فضاهای غیر آموزشی (بوفه ، چاپ و تکثیر ...)	۹
مفاد قرارداد و وجوه دریافتی	دریافتی بابت نصب بنر های تبلیغاتی	۱۰
پس از کسر از لیست حقوق و سایر مزایا	دریافتی اضافه پرداختی (حقوق پرسنلی که قبلا هزینه شده)	۱۱
دریافت شهریه از دانشجویان در موقع ثبت نام و برگزاری کلاس	برگزاری کلاس های آموزشی فوق برنامه و فوق العاده	۱۲

حسابداری درآمد

حسابداری درآمد در دانشگاه های علوم پزشکی کشور به دو بخش ثبت درآمد در ستاد مرکزی و ثبت درآمد در واحدهای تابعه تفکیک می شود، واحدهای تابعه دانشگاه اعم از بیمارستان ها، دانشکده ها، مراکز بهداشت و ... در طول هر ماه درآمد حاصل از فعالیت های عملیاتی و غیر عملیاتی خود را با توجه به ماده ۷ آیین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه در بانک غیر قابل برداشت واریز می نمایند. درآمد واریزی هر واحد در اواسط و پایان هر ماه از بانک غیر قابل برداشت، به بانک خزانه تمرکز وجوه ستاد واریز می گردد و سپس به خزانه ارسال می شود و خزانه عینا آنرا به موسسه عودت می دهد.

مفاهیم نظری گزارشگری مالی در یک نگاه

جهت دستیابی به استانداردهای حسابداری هماهنگ، وجود یک مجموعه پیوسته از "اهداف" و "مبانی" مرتبط که بتواند ماهیت، نحوه عمل و حدود گزارشگری مالی را مشخص کند لازم است. چنین مجموعه‌ای، همانند یک قانون پایه، در تدوین استانداردهای حسابداری و حل و فصل مسائلی که ممکن است در این راه پیش آید، ملاک عمل قرار خواهد گرفت. علاوه بر مزیت فوق، وجود یک مجموعه از مفاهیم نظری، به تعیین حدود قضاوت حرفه‌ای در تهیه صورتهای مالی و محدود کردن رویه‌های حسابداری به منظور افزایش قابل مقایسه بودن اطلاعات مالی کمک خواهد کرد.

از آنجا که مفاهیم نظری، به عنوان یک نظام منسجم از اهداف و مبانی مرتبط، به منظور تهیه استانداردهای حسابداری هماهنگ و تعیین حدود قضاوت حرفه‌ای در تهیه و ارائه صورتهای مالی تدوین می‌شود لذا طبعاً نمی‌تواند تحت تأثیر الزامات حسابداری مقرر در قوانین آمره قرار گیرد بلکه ممکن است برخی اصول مندرج در آن از الزامات قانونی فراتر رود. بدیهی است الزامات حسابداری مقرر در قوانین آمره در تدوین استانداردهای حسابداری مدنظر قرار خواهد گرفت تا سازگاری لازم بین رویه‌های حسابداری مندرج در قانون و نحوه عمل طبق استانداردهای حسابداری ایجاد گردد.

در موارد محدودی ممکن است بنابه ملاحظات عملی، بین این مجموعه و یک استاندارد حسابداری سازگاری کامل وجود نداشته باشد. در چنین حالاتی الزامات استاندارد حسابداری بر الزامات مفاهیم نظری گزارشگری مالی برتری خواهد داشت.

مفاهیم نظری گزارشگری مالی یک استاندارد حسابداری نیست و لذا برای مسائل خاص مربوط به اندازه‌گیری یا افشا، استانداردی تعیین نمی‌کند. معهداً از طریق فراهم آوردن اطلاعاتی در مورد دیدگاه بکار گرفته شده در تدوین استانداردهای حسابداری، این مجموعه در رابطه با تهیه، حسابرسی و استفاده از صورتهای مالی مفید خواهد بود. به علاوه مبانی مندرج در این مجموعه به عنوان نقطه اتکایی برای حل و فصل طیفی از مسائل حسابداری که در مورد آنها استاندارد خاص ارائه نگردیده است، کاربرد خواهد داشت.

در تدوین مفاهیم نظری حاضر، از میان مفاهیم گوناگون سود، مفهوم مبتنی بر "نگهداشت سرمایه" که متکی بر مبانی اقتصادی است مورد پذیرش قرار گرفته است. این نظریه که در محافل حرفه‌ای جهان نیز مقبولیت یافته است، درآمدها و هزینه‌ها را ناشی از تغییرات در داراییها و بدهیها تلقی می‌کند و تطابق منطقی آنها را تنها در پرتو ارائه تعاریف دقیق و روشنی از داراییها و بدهیها ممکن می‌داند.

گزارشگری مالی و اجزای آن

محصول نهایی فرایند حسابداری مالی، ارائه اطلاعات مالی به استفاده‌کنندگان مختلف، اعم از استفاده‌کنندگان داخلی و استفاده‌کنندگان خارج از واحد تجاری، در قالب گزارشهای حسابداری است. آن گروه از گزارشهای حسابداری که با هدف تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان خارج از واحد تجاری تهیه و ارائه می‌شود، در حیطه عمل گزارشگری مالی قرار می‌گیرد.

صورت‌های مالی، بخش اصلی فرایند گزارشگری مالی را تشکیل می‌دهد. در حال حاضر یک مجموعه کامل صورت‌های مالی شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت سود و زیان جامع و صورت جریان وجوه نقد (که از این به بعد صورت‌های مالی اساسی نامیده می‌شود) و یادداشتهای توضیحی می‌باشد. دیگر موارد تشکیل‌دهنده گزارشگری مالی مواردی از قبیل گزارش مدیران درباره فعالیت واحد تجاری و گزارش تحلیلی مدیران می‌باشد که همراه با گزارش حسابرس مستقل (و حسب مورد گزارش بازرسی قانونی) و صورت‌های مالی مجموعه‌ای تحت عنوان گزارش مالی سالانه را تشکیل می‌دهد. سایر گزارشهای مالی که به‌طور موردی و با اهداف خاص تهیه می‌شود دربرگیرنده مواردی از قبیل گزارشهای مالی تهیه شده به منظور دریافت تسهیلات مالی از بانکها، گزارش توجیهی هیئت مدیره جهت افزایش سرمایه در مورد شرکت‌های سهامی و اظهارنامه مالیاتی می‌باشد.

دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این مجموعه، صورتهای مالی با مقاصد عمومی (که از این به بعد صورتهای مالی نامیده می‌شود) می‌باشد. این صورتهای مالی حداقل به‌طور سالانه و در راستای رفع نیازهای مشترک اطلاعاتی طیف وسیعی از استفاده‌کنندگان تهیه و ارائه می‌شود. سایر گزارشهای مالی از جمله گزارشهای مالی با اهداف خاص، جزء صورتهای مالی تلقی نمی‌شود. معیناً برخی مبانی این مجموعه با تهیه و ارائه چنین گزارشهایی، تا آنجا که متکی به فرایند حسابداری مالی است، ارتباط پیدا می‌کند.

مفاهیم نظری حاضر در مورد صورتهای مالی کلیه واحدهای تجاری (انتفاعی) اعم از اینکه در بخش خصوصی یا عمومی فعالیت کنند کاربرد دارد. بدین ترتیب این مجموعه معطوف به واحدهای انتفاعی است لیکن عمدتاً در مورد واحدهای غیر انتفاعی نیز قابل اعمال است. خصوصیات کیفی اطلاعات مالی که در بخش دیگری از این مجموعه تشریح گردیده است، به‌طور یکسان در مورد واحدهای انتفاعی و غیرانتفاعی قابل اعمال است. سایر بخشهای این مجموعه با درجات متفاوتی از تأکید در اعمال آنها، در مورد واحدهای غیر انتفاعی، بکار گرفته می‌شود. در این ارتباط، طیف استفاده‌کنندگان صورتهای مالی گسترده‌تر می‌گردد تا اعضا و اعانه‌دهندگان، تأمین‌کنندگان منابع، مشتریان یا دریافت‌کنندگان کالاها و خدمات و تشکیلات نظارتی را دربر گیرد. همچنین اطلاعات در مورد رعایت قراردادها و هرگونه محدودیت در استفاده از وجوه اهمیت بیشتری می‌یابد و تأکید بر رقم سود، جای خود را به تأکید بر معیارهای عملکرد مالی و غیر مالی متفاوتی می‌دهد.

استاندارد حسابداری بخش عمومی شماره ۴

درآمدهای حاصل از عملیات مبادله‌ای

با توجه به نهادینه شدن و تغییر رویکرد بخش عمومی کشور از نقدی به تعهدی، جهت یکسان و استاندارد سازی رویه‌های مورد عمل در تمام سازمانها و ادارت بخش عمومی، استانداردهای بخش عمومی در حال تهیه و ابلاغ به دستگاههای دولتی جهت اجرا می‌باشد، یکی از موضوعات مهم هم در بخش عمومی و هم بخش خصوصی، حسابداری درآمد می‌باشد که طی سالهای قبل موضوعات چالشی پیش روی حسابداری سیستمها پیش آورده است، در بخش عمومی کشور جهت یکسان

سازی رویه های مورد عمل در بخش عمومی استاندارد شماره ۴ بعنوان درآمدهای حاصل از عملیات مبادله ای تدوین و جهت اجرا ابلاغ شده است ، نظر به حساسیت موضوع لازم است کارکنان شاغل در بخشهای درآمدی با این استاندارد آشنا گردند.

استاندارد حسابداری بخش عمومی شماره ۴

درآمدهای حاصل از عملیات مبادله ای

هدف

۱ . بنا بر تعریف ارائه شده در مفاهیم نظری گزارشگری مالی بخش عمومی، درآمد عبارت است از افزایش در دارایی، کاهش در بدهی یا ترکیبی از هر دو که منجر به افزایش ارزش خالص طی دوره می شود. مفهوم درآمد در بخش عمومی، هر دو گروه "درآمد حاصل از عملیات مبادله ای" و "درآمد حاصل از عملیات غیرمبادله ای" را دربرمی گیرد. هدف این استاندارد، ارائه نحوه عمل حسابداری درآمدهای حاصل از عملیات مبادله ای است. اقلام دیگری که باید به عنوان درآمد شناسایی گردند در سایر استانداردها مطرح می شوند و در دامنه کاربرد این استاندارد قرار نمی گیرند.

۲ . مبحث اصلی در حسابداری درآمد عمدتاً معطوف به تعیین زمان شناخت آن است. درآمد، زمانی شناسایی می شود که جریان منافع اقتصادی یا خدمات بالقوه به درون واحد گزارشگر محتمل باشد و این منافع را بتوان به گونه ای اتکاپذیر اندازه گیری کرد.

دامنه کاربرد

۳ . این استاندارد باید برای حسابداری درآمدهای حاصل از عملیات مبادله ای زیر بکار گرفته شود:

الف . ارائه خدمات؛

ب . فروش کالا؛ و

پ . استفاده دیگران از داراییهای واحد گزارشگر که مولد سود تضمین شده، درآمد، حق امتیاز و سود سهام است.

۴ . این استاندارد، درآمدهای حاصل از عملیات غیرمبادله ای را مورد بررسی قرار نمی دهد.

۵ . واحدهای بخش عمومی ممکن است درآمدهای خود را از عملیات مبادله ای یا عملیات غیرمبادله ای کسب کنند. عملیات مبادله ای، عملیاتی است که طی آن ارزش مابه ازای دریافتی با منافع واگذار شده تقریباً برابر است. فروش کالاها یا ارائه خدمات را می توان نمونه ای از درآمدهای مبادله ای دانست .

۶ . در تشخیص بین درآمدهای عملیات مبادله ای و غیرمبادله ای، رجحان محتوای بر شکل، باید مدنظر قرار گیرد. نمونه هایی از درآمدهای غیرمبادله ای عبارت است از مالیات، عوارض، کمکها و هدایا.

۷. ارائه خدمات، معمولاً متضمن اجرای وظیفه‌ای مورد توافق، طی مدتی معین توسط واحد گزارشگر است. مثالهایی از خدمات ارائه شده توسط واحدهای بخش عمومی که معمولاً در ازای آنها درآمد ایجاد می‌شود می‌تواند شامل خدمات بهداشتی، آموزشی، ثبتی و قضایی باشد.

۸. کالا شامل کالای تولید شده توسط واحد گزارشگر برای فروش، کالای خریداری شده جهت فروش و همچنین اموال نگهداری شده برای فروش است.

۹. استفاده دیگران از داراییهای واحد گزارشگر منجر به تحصیل درآمدهای زیر می‌شود:

الف. سود تضمین شده: مبالغی که بابت استفاده از وجوه نقد یا معادل وجه نقد واحد گزارشگر مطالبه می‌شود،

ب. درآمد حق امتیاز: مبالغی که بابت استفاده از داراییهای غیر جاری واحد گزارشگر نظیر امتیاز بهره‌برداری از معادن، ساخت، علایم تجاری و حق انتشار مطالبه می‌شود، و

پ. سود سهام: مبالغی از سود توزیع شده واحد سرمایه‌پذیر که متناسب با سهم‌الشرکه واحد گزارشگر عاید آن می‌شود.

۱۰. در این استاندارد، درآمدهای عملیات مبادله‌ای حاصل از موارد زیر مطرح نمی‌شود:

الف. سود سهام حاصل از سرمایه‌گذاریهایی که به روش ارزش ویژه به حساب گرفته می‌شود؛

ب. بیمانه‌های بلندمدت؛

پ. قراردادهای اجاره؛

ت. شناخت اولیه تولید کشاورزی و شناخت اولیه و تغییرات ارزش منصفانه داراییهای زیستی غیرمولد مربوط به فعالیت کشاورزی؛

ث. استخراج مواد معدنی؛

ج. تغییر ارزش سایر داراییهای جاری از قبیل سرمایه‌گذاریها (در مؤسسات تخصصی سرمایه‌گذاری) یا سرمایه‌گذاری در املاک برای واحدهایی که به خرید و فروش املاک اشتغال دارند؛ و

چ. درآمد ناشی از فعالیتهای ساخت املاک.

تعاریف

۱۱. اصطلاحات زیر در این استاندارد با معانی مشخص شده بکار رفته است:

ارزش منصفانه: مبلغی است که خریداری مطلع و مایل و فروشنده‌ای مطلع و مایل می‌توانند در معامله‌ای حقیقی و در شرایط عادی، یک دارایی را در ازای مبلغ مزبور با یکدیگر مبادله کنند.

مبادله: عملیاتی است که به موجب آن دارایی یا خدمت به ارزش منصفانه داد و ستد می‌شود.

درآمد

۱۲. منابعی که توسط واحد گزارشگر به نمایندگی از سایر واحدهای گزارشگر وصول می‌گردد و منجر به افزایش ارزش خالص نشود، درآمد محسوب نمی‌شود. به عنوان مثال، در مورد سازمان امور مالیاتی کشور، مبالغ ناخالص مالیات دریافتی یا دریافتی منجر به افزایش ارزش خالص نمی‌گردد، لکن صرفاً درصد سهم سازمان مذکور به عنوان درآمد محسوب می‌شود.

اندازه‌گیری درآمد حاصل از عملیات مبادله‌ای

۱۳. درآمد حاصل از عملیات مبادله‌ای باید به ارزش منصفانه مابه‌ازای دریافتی یا دریافتی اندازه‌گیری شود.

۱۴. در بسیاری حالات، مابه‌ازای دریافتی، به شکل وجه نقد یا معادل آن می‌باشد و مبلغ درآمد همان مبلغ وجه نقد یا معادل نقد دریافتی یا دریافتی است. در صورتی که مابه‌ازای مربوط به شکل غیرنقدی باشد، درآمد براساس ارزش منصفانه مابه‌ازای دریافتی یا دریافتی اندازه‌گیری می‌شود. هرگاه جریان ورودی وجه نقد یا معادل آن به آینده موکول شود، به‌گونه‌ای که طبق قرارداد منعقد بین فروشنده و خریدار و یا ضوابط معمول فروشنده، مبلغی اضافه بر بهای فروش نقدی کالا یا خدمات دریافت شود، در این حالت ارزش منصفانه مابه‌ازای مزبور، بهای فروش نقدی است و مبلغ اضافه دریافتی درآمد فروش کالا یا ارائه خدمات محسوب نمی‌شود، بلکه باید با توجه به محتوای معامله تحت عنوان "درآمد تأمین مالی" به طور جداگانه نمایش داده شود.

ارائه خدمات

۱۵. هرگاه ماحصل ارائه خدمات را بتوان به‌گونه‌ای اتکاپذیر برآورد کرد، درآمد مربوط باید با توجه به میزان خدمات ارائه شده شناسایی شود. ماحصل ارائه خدمات، زمانی به‌گونه‌ای اتکاپذیر قابل برآورد است که همه شرایط زیر احراز شده باشد:

الف. جریان منافع اقتصادی به درون واحد گزارشگر محتمل باشد؛

ب. مبلغ درآمد را بتوان به‌گونه‌ای اتکاپذیر اندازه‌گیری کرد؛

پ. میزان خدمات ارائه شده تا تاریخ گزارشگری به‌گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد؛ و

ت. مخارجی که در ارتباط با ارائه خدمات تحمل شده یا خواهد شد، به‌گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد.

۱۶. شناخت درآمد حاصل از عملیات براساس میزان تکمیل کار، اغلب روش درصد تکمیل نامیده می‌شود. برای اعمال روش مزبور، مشتمل بر نحوه تعیین میزان تکمیل کار، از ضوابط استاندارد حسابداری شماره ۹ واحدهای انتفاعی "حسابداری پیمانهای بلندمدت" استفاده می‌شود.

۱۷. یکی از شرایط شناسایی درآمد حاصل از ارائه خدمات، محتمل بودن جریان ورودی منافع اقتصادی است. با این حال، در صورت وجود ابهام در مورد قابلیت وصول بخشی از درآمد شناسایی شده قبلی، مبلغ غیرقابل وصول یا مبلغی که بازیافت آن دیگر محتمل نیست، به عنوان هزینه و نه به صورت تعدیل درآمد شناسایی شده قبلی، در حسابها منظور می‌شود.

۱۸. هرگاه ارائه خدمات، متضمن انجام تعداد نامشخصی از عملیات طی یک دوره زمانی معین باشد، درآمد به روش خط مستقیم طی آن دوره زمانی شناسایی می‌شود، مگر اینکه طبق شواهد موجود، روش دیگری که درآمد دوره را بهتر منعکس کند، وجود داشته باشد. هرگاه یک فعالیت خاص در مقایسه با سایر عملیات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد، شناخت درآمد تا زمان اجرای آن فعالیت خاص به تعویق می‌افتد.

۱۹. هرگاه حاصل یک عملیات مبادله‌ای را نتوان به‌گونه‌ای اتکاپذیر برآورد کرد و بازیافت مخارج تحمل شده محتمل نباشد، درآمد شناسایی نمی‌شود و مخارج تحمل شده به عنوان هزینه دوره مورد شناخت قرار می‌گیرد.

فروش کالا

۲۰. درآمد حاصل از فروش کالا باید زمانی شناسایی شود که کلیه شرایط زیر تحقق یافته باشد:

الف. واحد گزارشگر مخاطرات و مزایای عمده مالکیت کالای مورد معامله را به خریدار منتقل کرده باشد؛

ب. واحد گزارشگر دخالت مدیریتی مستمر در حدی که معمولاً با مالکیت همراه است یا کنترل مؤثری نسبت به کالای فروش رفته اعمال نکند؛

پ. مبلغ درآمد را بتوان به‌گونه‌ای اتکاپذیر اندازه‌گیری کرد؛

ت. جریان منافع اقتصادی مرتبط با فروش به درون واحد گزارشگر محتمل باشد؛ و

ث. مخارجی که در ارتباط با کالای فروش رفته تحمل شده یا خواهد شد را بتوان به‌گونه‌ای اتکاپذیر اندازه‌گیری کرد.

۲۱. برای اینکه زمان انتقال مخاطرات و مزایای مالکیت به خریدار را بتوان تعیین کرد، لازم است شرایط مبادله مورد بررسی قرار گیرد. در اغلب حالات، انتقال مخاطرات و مزایای مالکیت با انتقال مالکیت قانونی به خریدار یا تصرف مورد معامله توسط خریدار همراه است. این موضوع در مورد اغلب فروشها صدق می‌کند. مواردی نیز وجود دارد که مخاطرات و مزایای مالکیت در زمانی متفاوت از زمان انتقال مالکیت قانونی یا تصرف توسط خریدار انتقال می‌یابد.

۲۲. اگر واحد گزارشگر بخش عمده‌ای از مخاطرات و مزایای مالکیت را حفظ کند، معامله مربوط، فروش تلقی نمی‌گردد و لذا درآمدی از بابت آن شناسایی نمی‌شود. این امر ممکن است در حالات مختلفی اتفاق بیفتد. نمونه‌هایی از مواردی که واحد گزارشگر ممکن است مخاطرات و مزایای عمده مالکیت را حفظ کند به شرح زیر است:

الف. زمانی که واحد گزارشگر تعهداتی را در ارتباط با عملکرد غیر مطلوب مورد معامله که توسط مفاد ضمانت‌نامه کالای فروش رفته پوشش نیافته باشد، به عهده بگیرد؛

ب. زمانی که دریافت درآمد مربوط به یک فروش خاص، مشروط به تحصیل درآمد توسط خریدار از محل فروش کالای مورد معامله باشد؛

پ. زمانی که ارسال کالای مورد معامله متضمن خدمات نصب باشد، لیکن خدمات نصب که بخش عمده‌ای از مبلغ قرارداد را تشکیل می‌دهد، توسط واحد گزارشگر به طور کامل انجام نشده باشد؛ و

ت. زمانی که خریدار حق فسخ معامله را براساس مفاد قرارداد داشته باشد و واحد گزارشگر در مورد احتمال برگشت کالای فروش رفته مطمئن نباشد.

۲۳. چنانچه، واحد گزارشگر تنها بخش کم‌اهمیتی از مخاطرات مالکیت را برای خود نگه دارد، معامله مورد نظر، فروش تلقی و درآمد شناسایی می‌شود. برای مثال، فروشنده ممکن است تنها به خاطر تضمین قابلیت وصول مطالبات، مالکیت قانونی کالا را برای خود حفظ کند. در چنین حالتی، اگر واحد گزارشگر مخاطرات و مزایای عمده مالکیت را منتقل کرده باشد، این معامله، فروش تلقی و درآمد آن شناسایی می‌گردد. مثال دیگر از حفظ بخش کم‌اهمیتی از مخاطرات مالکیت، وجود شرطی در فروش کالا است به گونه‌ای که در صورت عدم رضایت مشتری، برگشت کالا و استرداد مابه‌ازا به مشتری میسر باشد. در چنین حالتی، به شرط آنکه فروشنده بتواند مبالغ برگشتی آتی را به گونه‌ای اتکاپذیر برآورد کند و بدهی ناشی از برگشت کالا را با توجه به تجربیات گذشته و سایر عوامل مربوط شناسایی کند، درآمد در زمان فروش شناسایی می‌شود.

۲۴. برای شناخت درآمد، محتمل بودن جریان منافع اقتصادی مرتبط با معامله به درون واحد گزارشگر شرط اساسی است. در برخی موارد، تا زمان دریافت مابه‌ازا یا رفع ابهام در این زمینه، ممکن است جریان ورودی منافع اقتصادی محتمل نباشد. برای مثال، هرگاه خروج مابه‌ازای حاصل از فروش در یک کشور خارجی منوط به صدور مجوز دولت آن کشور باشد، در مورد جریان ورودی منافع اقتصادی مرتبط با فروش مذکور ابهام وجود دارد، لذا تنها پس از صدور مجوز خروج وجوه، ابهام برطرف و درآمد شناسایی می‌شود. با این حال، هرگاه در مورد قابلیت وصول بخشی از درآمد شناسایی شده قبلی ابهام به وجود آید، مبلغ غیرقابل وصول یا مبلغی که باز یافت آن غیرمحتمل است، به جای اینکه به عنوان تعدیل درآمد شناسایی شده قبلی به حساب گرفته شود، به حساب هزینه منظور می‌گردد.

۲۵. درآمد و هزینه‌های مرتبط با یک معامله یا رویداد به طور همزمان شناسایی می‌شود. این فرایند، عموماً "تطابق درآمد و هزینه" نامیده می‌شود. هزینه‌ها، از جمله هزینه تضمین کالای فروش رفته و سایر مخارجی که پس از حمل کالا ممکن است واقع شود، در صورتی که سایر شرایط شناخت درآمد برقرار باشد، معمولاً به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری است. با این حال، هرگاه هزینه‌ها را نتوان به گونه‌ای اتکاپذیر اندازه‌گیری کرد، درآمد را نمی‌توان شناسایی نمود. در چنین شرایطی، هرگونه مابه‌ازای دریافتی به عنوان بدهی شناسایی می‌شود.

سود تضمین شده، درآمد حق امتیاز و سود سهام

۲۶. درآمدهای عملیات مبادله‌ای ناشی از استفاده دیگران از داراییهای واحد گزارشگر که متضمن سود تضمین شده، درآمد حق امتیاز و سود سهام است باید براساس معیارهای مندرج در بند ۲۷ به شرط تحقق شرایط زیر شناسایی شود:

الف. جریان منافع اقتصادی عملیات مذکور به درون واحد گزارشگر محتمل باشد، و

ب. مبلغ درآمد مربوطه را بتوان به گونه‌ای اتکاپذیر اندازه‌گیری کرد.

۲۷. درآمدهای مذکور در بند ۲۶ باید با توجه به مبانی زیر شناسایی شود:

الف. سود تضمین شده براساس مدت زمان و با توجه به مانده اصل طلب و نرخ مربوط؛

ب. درآمد حق امتیاز طبق محتوای قرارداد مربوط؛ و

پ. سود سهام حاصل از سرمایه‌گذاری‌هایی که به روش ارزش ویژه ثبت نشده است، در زمان احراز حق دریافت توسط سهامدار، به استثنای سود سهام حاصل از سرمایه‌گذاری در واحدهای فرعی و وابسته.

۲۸. درآمد مرتبط با سود سهام در زمان احراز حق دریافت توسط سهامدار شناسایی می‌شود. در برخی شرایط، مثلاً، در مواردی که سود سهام از محل اندوخته‌ها یا سود انباشته مصوب پیش از تحصیل سرمایه‌گذاری اعلام می‌شود، این گونه مبالغ معرف باز یافت بخشی از بهای تمام شده سرمایه‌گذاری است و درآمد محسوب نمی‌شود.

۲۹. درآمد حق امتیاز طبق شرایط مندرج در قرارداد مربوط تعلق می‌گیرد و معمولاً بر همین اساس شناسایی می‌شود، مگر آنکه با توجه به محتوای قرارداد، شناسایی درآمد بر مبنای روشهای سیستماتیک و منطقی دیگری مناسب تر باشد.

۳۰. محتمل بودن جریان ورودی منافع اقتصادی شرط اساسی شناسایی سود تضمین شده، درآمد حق امتیاز و سود سهام به عنوان درآمد مبادله‌ای است. با این حال، هرگاه در خصوص قابلیت وصول مبلغی که قبلاً به عنوان درآمد شناسایی شده، ابهامی به وجود آید، مبلغ غیر قابل وصول یا مبلغی که باز یافت آن دیگر محتمل نیست، به عنوان هزینه دوره و نه به صورت تعدیل درآمد شناسایی شده قبلی، در حسابها منظور می‌شود.

افشاء

۳۱. واحد گزارشگر باید موارد زیر را در یادداشتهای توضیحی افشا کند:

الف. رویه‌های حسابداری مورد استفاده برای شناخت درآمد عملیات مبادله‌ای؛ و

ب. مبلغ هر یک از طبقات عمده درآمد عملیات مبادله‌ای شناسایی شده طی دوره ناشی از موارد زیر:

–فروش کالا،

–ارائه خدمات،

–سود تضمین شده،

-درآمد حق امتیاز،

-سود سهام.

تاریخ اجرا

۳۲ . الزامات این استاندارد در مورد کلیه صورتهای مالی که دوره مالی آنها از تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱ و بعد از آن شروع می‌شود، لازم‌الاجراست.

حسابداری درآمد

حسابداری درآمد در دانشگاه های علوم پزشکی کشور به دو بخش ثبت درآمد در ستاد مرکزی و ثبت درآمد در واحدهای تابعه تفکیک می شود، واحدهای تابعه دانشگاه اعم از بیمارستان ها، دانشکده ها، مراکز بهداشت و ... در طول هر ماه درآمد حاصل از فعالیت های عملیاتی و غیر عملیاتی خود را با توجه به ماده ۷ آیین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه در بانک غیر قابل برداشت واریز می نمایند. درآمد واریزی هر واحد در اواسط و پایان هر ماه از بانک غیر قابل برداشت، به بانک خزانه تمرکز وجوه ستاد واریز می گردد و سپس به خزانه ارسال می شود و خزانه عیناً آنرا به موسسه عودت می دهد.

مراحل حسابداری درآمد در واحدهای تابعه دانشگاه

۱. دریافت نسخ از بیمار

شرح سند: درآمد ناخالص خدمات تشخیصی و درمانی						
سند عادی بدون تیک نقدی		کد کنترل: بر اساس جدول		تاریخ سند: آخرین روز ماه گزارش		
ضمایم	بستانکار	بدهکار	تفصیلی دو	تفصیلی یک	عنوان حساب	سرفصل حساب
کد گزارش ۲,۲,۱,۲		****	درمان/دارو	نام بیمه پایه A	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۲		****	درمان/دارو	نام بیمه پایه B	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۲		****	درمان/دارو	نام بیمه تکمیلی A	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۲		****	درمان/دارو	نام بیمه تکمیلی B	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۳		****	درمان/دارو	مسئول درآمد مرکز	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۳		****	درمان/دارو	یارانه سلامت	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۳		****	درمان/دارو	کاهش فرانشیز	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۳		****	درمان/دارو	تخفیف ارزش نسبی	کنترل نسخ دریافتی	۱۴۰۲۹۹
کد گزارش ۲,۲,۱,۱	****		درمان/دارو	ندارد	درآمد ارائه خدمات درمانی سرپایی	۶۰۰۱
کد گزارش ۲,۲,۱,۱	****		درمان/دارو	ندارد	درآمد ارائه خدمات درمانی بستری	۶۰۰۲

۲. ارسال صورت حساب به سازمان‌های بیمه ای

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	140201	سازمان‌های بیمه‌ای طرف قرارداد	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	***65	برگشت از درآمد	ندارد	درمان/ دارو				***		تعهدی

3	140299	حساب کنترل نسخ دریافتی ارسال نشده	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	تعهدی
---	--------	-----------------------------------	------	---------------------	-------	-------	-------	-----	-------

۳. دریافت وجه و کسورات از سازمان های بیمه ای

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	۱۱۰۱۰۱	بانک غیر قابل برداشت	بانک	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
3	*۶۵۰۱/۶۵۰۲/۶۵۰۳*	کسورات بیمه ای	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
4	140201	سازمان های بیمه ای طرف قرارداد	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

۴. در آمد نقدی

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	۱۱۰۱۰۱/۱۰۶۰۰۱	صندوق / بانک غیر قابل برداشت	صندوقدار / بانک	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

تعهدى	***	ندارد	ندارد	ندارد	به تشخيص مسئول مالى	ندارد	درآمد	۶۰/۶۱*/۶۲*/۶۳* *۶۴*/۳	2
-------	-----	-------	-------	-------	------------------------------	-------	-------	--------------------------	---

۵. واریز وجه توسط صندوق داران به بانک غیر قابل برداشت

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	110101	بانک غیر قابل برداشت	حساب غیر قابل برداشت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدى
3	106001	صندوق	نام صندوقدار	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد		***	تعهدى

توضیح:

- در صورت کسری وجه صندوق: صندوقدار باید شخصا "مبلغ کسری را تامین و به حساب بانک غیر قابل برداشت واریز نماید.
- در صورت مازاد وجه دریافتی صندوقدار: مبلغ اضافی باید بعنوان درآمد شناسایی و به حساب بانک واریز گردد.

۶. واریز وجه بانک غیر قابل برداشت به ستاد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	120201/670101	رابط درآمد	ندارد	به تشخیص	ستاد	ندارد	ندارد	***		تعهدى

						مسئول مالی				
تعهدی	***		ندارد	ندارد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	بانک	بانک غیر قابل برداشت	110101	2

۷. درآمد حاصل از واگذاری بخش خدماتی (داروخانه، فیزیوتراپی ...)

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	140205	بدهکاران اشخاص	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	6909*	درآمد حاصل از واگذاری	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

۸. درآمد حاصل از اجاره محل

۱-۸ هنگام بستن قرارداد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
------	---------	------------	---------	---------	---------	--------------	-------	--------	----------	---------

تعهدی		***	ندارد	ندارد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	شخص حقوقی/ حقیقی	کنترل قراردادهای پیمانکاران	۹۴****	1
تعهدی	***		ندارد		ندارد	به تشخیص مسئول مالی	شخص حقوقی/ حقیقی	طرف حساب کنترل قراردادهای پیمانکاران	۹۵****	2

۲-۸ هنگام دریافت چک

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	140101	حسابها و اسناد دریافتنی شبه تجاری	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد		ندارد	***		تعهدی
2	80****	درآمد حاصل از اجاره	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد		***	تعهدی

۳-۸ ارسال چک به ستاد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
------	---------	------------	---------	---------	---------	--------------	-------	--------	----------	---------

تعهدی		***				به تشخیص مسئول مالی	رابط ستاد	حساب رابط سایر	۱۲۹۹۰۹	۱
تعهدی		***	ندارد		ندارد	به تشخیص مسئول مالی	شخص حقوقی/ حقیقی	حسابها و اسناد دریافتنی شبه تجاری	۱۴۰۱۰۱	۲

۴-۸ اعلام وصول چک توسط ستاد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
۱	۶۷/۱۲۰۲۰۱ ۰۱۰۱	رابط درآمد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ستاد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۲	۱۲۹۹۰۹	رابط سایر	رابط ستادی	به تشخیص مسئول مالی		ندارد	ندارد	***		تعهدی
۱	۹۵***	کنترل قراردادهای پیمانکاران	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۲	۹۴***	طرف حساب کنترل قراردادهای پیمانکاران	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد		ندارد	***		تعهدی

۹. ارسال صورت حساب به سازمان‌های بیمه‌ای در صورتی که بخشی از نسخ مربوط به محل‌های واگذاری شده باشد.

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
------	---------	------------	---------	---------	---------	-----------------	-------	--------	----------	------------

1	140201	سازمان‌های بیمه‌ای طرف قرارداد	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	تعهدی
2	۶۰/۶۱/۶۲*	درآمد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	تعهدی
3	319009	وجوه امانی از محل واگذاری اماکن/ فعالیت‌ها	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	تعهدی

۱۰. دریافت وجه از سازمان‌های بیمه‌ای و واریز سهم مکان‌های اجاره داده شده

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	110101	بانک غیرقابل برداشت	بانک	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	140201	سازمان‌های بیمه‌ای طرف قرارداد	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	***	تعهدی
3	۶۵۰۱/۶۵۰۲/۶۵۰۳*	کسورات بیمه‌ای	بیمه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۴	319009	وجوه امانی از محل واگذاری اماکن/ فعالیت‌ها	شخص حقوقی/ حقیقی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۵	100101	بانک اعتبارات	بانک	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	***	تعهدی

۱۱. شناسایی اسناد بیمه روستایی

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	140201	حسابهای دریافتی تجاری شبه	خدمات درمانی	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	620199	درآمد بهداشتی روستایی	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد				***	تعهدی

۱۲. وصول از سازمانهای بیمه گر بابت بیمه روستایی

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	670101	درآمد ارسالی به ستاد	خدمات سطح ۱	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	650399	برگشت از درآمد بهداشتی روستایی	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
3	140201	حسابهای دریافتی	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد		***	تعهدی

۱۳. دریافت وجه درآمد اختصاصی از ستاد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	100101	بانک اعتبارات	بانک اعتبارات	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	771009	کمکهای ارسالی به ستاد	مرکز هزینه مربوطه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
3	660201	اعتبارات/ کمکهای دریافتی از ستاد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

توضیح:

- تفصیل 1 سر فصل بانک : شماره حساب بانک اعتبارات واحد تابعه مستقل می باشد.
- تفصیل 2 سر فصلها : به تفکیک برنامه موجود (درمانی ، دارویی و...) می باشد.
- مبلغ سرفصل 771009 به میزان درصد کسور سهم ستاد می باشد. میبایست سرجمع کد با میزان درصد برداشتی سهم ستاد یکی باشد و همدیگر را تهاتر کنند
- در واحد تابعه غیر مستقل مبلغ کسور سهم ستاد از سرفصل رابط درآمد کسر میگردد : درآمد ارسالی به ستاد (کد 670101) بدهکار میگردد - رابط درآمد (کد 120201) بستانکار میگردد.
- این ثبت توسط واحد درآمد انجام نميگردد و فقط جهت توضیح و شرح مطلب آورده شده است.

۱۴. به هزینه گرفتن سهم ستاد

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
2	۷۷۰۲۰۹	کمکهای ارسالی به ستاد	مرکز هزینه	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
3	670101/120201	درآمد ارسالی به ستاد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

۱۵. وصول درآمد فروش اموال اسقاط و جبران خسارت اموال مسروقه

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	110101	بانک تمرکز وجوه درآمد اختصاصی	حساب غیرقابل برداشت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	140204	حسابهای دریافتنی شبه تجاری	نام موسسه یا شرکت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
3	140205	حسابهای دریافتنی شبه تجاری	نام اشخاص	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

۱۶. وصول درآمد حاصل از جرائم غیبت، تاخیر و (تبصره ۳ ماده ۱۹ آیین نامه مالی و معاملاتی)

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	110101	بانک تمرکز وجوه درآمد اختصاصی	حساب غیرقابل برداشت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	809909	درآمدهای غیرعملیاتی متفرقه	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی

توضیح:

➤ جهت شناسایی سایر درآمدهای غیر عملیاتی از کد 809902 تا ۸۰۹۹۱۲ استفاده می گردد.

۱۷. ضبط سپرده (در صورتیکه سپرده نزد ستاد نگهداری شود)

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	670101/120201	درآمد ارسالی به ستاد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	809901	خالص درآمد حاصل از ضبط سپرده	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	***	تعهدی

توضیح:

➤ از کد سرفصل 809901 جهت شناسایی خالص درآمد حاصل از ضبط سپرده استفاده می گردد.

➤ لازم به ذکر است فقط آن قسمتی از سپرده ضبط شده که پس از هزینه های انجام شده باقی میماند ، بعنوان درآمد ثبت میگردد.

۱۸. ضبط سپرده (در صورتیکه سپرده نزد واحد مستقل نگهداری شود)

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	۱۱۰۱۰۱	بانک تمرکز وجوه درآمد اختصاصی	حساب غیرقابل برداشت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	809901	خالص درآمد حاصل از ضبط سپرده	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	***	تعهدی

توضیح:

➤ درواحد تابعه غیر مستقل سپرده نگهداری نمی گردد.

۱۹. ثبت کسور اعلام شده مربوط به دوره قبل

ردیف	کد حساب	عنوان حساب	تفصیل ۱	تفصیل ۲	تفصیل ۳	واحد سازمانی	پروژه	بدهکار	بستانکار	روش ثبت
1	110101	بانک تمرکز وجوه درآمد اختصاصی	حساب غیرقابل برداشت	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
2	670101	درآمد ارسالی به ستاد	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۳	500102	تعدیلات سنواتی	ندارد	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***		تعهدی
۴	140201	حسابهای دریافتی شبه تجاری	نام سازمان بیمه گر	به تشخیص مسئول مالی	ندارد	ندارد	ندارد	***	***	تعهدی

توضیح:

- در صورت واریز به حساب واحد مستقل از کد 110101 استفاده می شود.
- در صورت واریز به حساب ستاد از کد 670101 استفاده می شود.
- تفصیل 2 سرفصل حسابهای دریافتی 140201 باید کد اعتبار دوره قبل انتخاب شود.
- تفصیل 2 سایر سرفصلها باید کد اعتبار دوره جاری انتخاب گردد.
- در واحد تابعه غیر مستقل به جای کد 670101 سرفصل درآمد ارسالی، از کد 120201 رابط درآمد استفاده می گردد.

چک لیستهای رسیدگی به درآمد واحد

ردیف	شیوه های کنترل	آزمون رعایت	پاسخ	اقدام بعدی
۱	آیا درآمد وصول شده به حساب های بانکی مجاز دستگاه اجرایی حسب مورد واریز شده است؟	<p>اخذ مدرک و مستندات جهت حصول اطمینان از: - وجود مجوز خزانه جهت افتتاح حساب غیر قابل برداشت</p>	بلی	عطف به یادداشت حسابرسی مربوط
			خیر	مکاتبه با مسئولین مربوطه و اخذ دلیل توجیهی
۲	آیا ثبت عملیات حسابداری وصول و ارسال درآمدها در برنامه نظام نوین صورت گرفته است؟	<p>اخذ مدرک و مستندات جهت حصول اطمینان از: - ثبت صحیح عملیات مالی وصول و ایصال درآمدها - اخذ خلاصه حساب دریافت و پرداخت ماهانه</p>	بلی	عطف به یادداشت حسابرسی مربوط
			خیر	مکاتبه با مسئولین مربوطه و اخذ دلیل توجیهی
۳	آیا ساز و کار کنترلی مناسبی در فرایند وصول درآمد بصورت نقدی به منظور تعیین میزان درآمد وصولی و انتقالی به حساب مربوطه وجود دارد؟	<p>اخذ مدرک و مستندات جهت حصول اطمینان از: - ضرورت وصول درآمد به صورت نقدا - وصول درآمد از طریق صدور قبوض دار سربال مشخص - جمع آوری و واریز وجوه وصولی به حساب بانک دریافت درآمد در موعد مقرر</p>	بلی	عطف به یادداشت حسابرسی مربوط
			خیر	مکاتبه با مسئولین مربوطه و اخذ دلیل توجیهی

کنترل صدور صورتحساب:

کنترل ثبت تمام خدمات و مواد و داروی مصرفی در صورتحساب بیماران

کنترل های کافی و مناسبی جهت حصول اطمینان از عدم صدور صورتحساب برای مراجعه کنندگان وجود دارد .

صورتحسابها با شماره سریال چاپی تنظیم می گردد.

قبل از ارائه صورتحساب به بیمار کنترل های زیر توسط اشخاصی مستقل از تنظیم کنندگان صورتحساب به عمل می آید:

الف- کنترل قیمت های مندرج در صورتحساب با تعرفه های مصوب

ب- کنترل محاسبات صورتحساب

ج- کنترل سایر شرایط از قبیل تخفیفات ونحوه پرداخت

صورتحسابهای صادره توسط مقام مسئولی امضاء گردیده ودر موعد مقرر به بیماران ارائه می گردد .

اصلاحات در صورتحسابهای بیماران بطور کامل و صحیح مستند شده ومجوزهای لازم برای این کار اخذ شده است .

کنترل وجوه نقد:

پذیرش وجوه نقد ، دفترچه بیمه ، اسناد مدت دار طبق قوانین ومقررات ابلاغی صورت می گیرد .

دریافت وجوه نقد توسط فردی غیر از واحد ارائه کننده خدمات صورت می گیرد .

دریافت وجوه نقد بصورت الکترونیکی طبق برنامه ریزی های اعلامی دانشگاه صورت می گیرد .

وجوه نقد ، چک ها واسناد دریافتی در هنگام دریافت با رویه های مربوط مطابقت داده شده ورسید چاپی صادر می گردد .

اسناد دریافتی تماما بنام بیمارستان ویا دانشگاه بوده وبه حسابهای بیمارستان واریز می گردد .

در پایان هر شیفت بر اساس رسیدهای صندوق صورتحلاصه وجوه تهیه وتوسط شخصی غیر از صندوقدار کنترل می گردد .

وجوه نقد دریافتی در پایان همان روز یا اول روز بعد به حساب غیر قابل برداشت واریز می گردد .

اسناد وستندات تمام رویدادهای نقدی جهت ثبت در نظام نوین مالی به اداره درآمد ارسال می گردد .

طی دوره های منظم(مثلا ماهانه) صورتحسابهای بانکی غیر قابل برداشت توسط شخصی مستقل از متصدیان دریافت اخذ ومورد بررسی قراروبرای

آنها صورت مغایرت بانکی تهیه خواهد شد.

کنترل صورتحساب های بیمه ای:

کنترل های کافی ومناسبی جهت حصول اطمینان از صدور صورتحسابهای بیمه طبق تعرفه های ابلاغی وقراردادهای منعقد و خود دارد .

ارائه خدمات برای بیمه گرانی صورت می گیردکه دارای قرارداد رسمی با بیمارستان یا دانشگاه باشند .

کنترل های کافی ومناسبی جهت حصول اطمینان ازعدم اعمال کسورات سلیقه ای توسط کارشناسان مقیم بیمه ای وجود دارد .

اسناد بیمه ای و صورتحسابهای مربوطه حداکثر تا ۲۵ ماه بعد به سازمانهای بیمه گر ارسال می گردد .

مطالبات از تمام سازمانهای بیمه بصورت زمان بندی شده پیگیری می گردد .

وصول از سازمانهای بیمه کنترل وکسورات اعمالی محاسبه وجهت اصلاح رویه به واحد مربوطه ارجاع داده می شود.

کنترل های مناسب وكافی برای عدم ارائه خدمات به بیمه گران بد حساب وجود دارد .

برای افراد حقیقی صرفا درصورت وجود اعتبار بدهکاری صادر می گردد.

ثبتهای نظام نوین مالی:

سند خام در آمد با صدور صورتحساب به مراجعین صادر می گردد .

رویدادهای نقدی به محض اتفاق در نظام نوین مالی ثبت می گردد.

حسابهای رابط ستاد به محض انتقال ثبت می گردد .

تخفیفات اعمال شده بصورت کامل وبه تفکیک ثبت می گردد .

صورتحسابهای ارسالی به سازمانهای بیمه گروصول بابت آنها درموضع مقرر ثبت می گردد .

کسورات سازمانهای بیمه گر محاسبه و ثبت می گردد .

حسابهای رابط در آمد در زمانهای مشخص با ستاد کنترل و تطبیق داده میشود .

گزارشهاوتحلیلهای دوره ای تهیه ودر اختیار مدیران ارشد واحد گذاشته می شود .

درآمدهای غیر عملیاتی:

برای واگذاری واجاره محل ها قرارداد مناسب منعقد می گردد .

وصول از طرفهای قرارداد طبق زمان بندی مقرر در قرارداد صورت می گیرد .

پیگیریهای لازم برای وصول از طرفهای قرارداد صورت می گیرد .

فروش اموال ودارائیهای ثابت برطبق ضوابط قانونی وبا برگزاری مزایده صورت می گیرد .

تمام رویدادهای ناشی از عملیات درآمدهای غیر نقدی درنظام نوین مالی ثبت می گردد.

متفرقه:

چارت سازمانی مناسب برای ساختار درآمد و ترخیص وجود دارد .

انتخاب صندوقداران طبق ضوابط قانونی صورت گرفته است.

برای تمام صندوقداران تضمینات لازم اخذ شده است .

دسترسی کاربران سیستمهای صندوق و HIS براساس مسئولیت افراد تنظیم شده است .

کنترلهای کافی برای عدم استفاده کاربران از کاربریهای همدیگرو وجود دارد .

داشتن پیش بینی مناسب برای درآمدهای قابل وصول در واحد به تفکیک.

مطابقت مرحله ای پیش بینی ها با عملکرد واقعی و توجیه مغایرتهای احتمالی.